

Monumentnummer*: 521311

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 15 april 2002
Kadaster deel/nr 82668/37

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Vught Vught Noord-Brabant

Locatiennaam Locatieomschrijving
Vught

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Vught C 2223

Omschrijving**

Inleiding

Het GEMEENTEHUIS, dat gelegen is in een park in landsschapsstijl naar ontwerp van tuinarchitect D.F. Tersteeg kreeg haar huidige vorm na een verbouwing van het landhuis "Leeuwenstein", dat in 1900 werd gebouwd naar ontwerp van ir. J. Dony. Het gemeentehuis toont een Traditionalistische stijl met elementen van de Neo-Renaissance. In 1935 werd dit landhuis gekocht door de gemeente Vught, die door haar snelle groei behoefte had aan een ruimere huisvesting voor het gemeentehuis. In 1936 werd het landhuis door de architect H.W. Valk verbouwd tot een raadhuis met traditionalistische stijlelementen. Bij deze verbouwing werd het gebouw van een extra verdieping voorzien en werd het interieur aangepast. Voor de bouw, decoratie en meubilering van het gemeentehuis werden lokale ambachtslieden ingeschakeld.

Omschrijving

Het gemeentehuis heeft een kruisvormige plattegrond, waarvan de hoeken zijn opgevuld met lagere, plat afgedekte gedeelten. Het pand telt drie bouwlagen onder een samengesteld dak. Op de zuidoostelijke hoek heeft het gebouw een vierkante toren met een Welse helm. Tegen de zuidgevel bevindt zich een kleinere zeshoekige toren. Het licht overstekende dak is samengesteld uit een plat dak met schilden en een zadeldak, bedekt met leien in Maasdekking. Boven de voorgevel zijn aan de linkerzijde van het dak twee

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

kleine dakkapellen aangebracht. De gevels van het gebouw zijn opgetrokken in witgeschilderde baksteen, met natuurstenen vensterbanken en een natuurstenen waterlijst boven de eerste bouwlaag. De voorgevel van het gemeentehuis, de westgevel, is opgebouwd uit drie partijen. In het midden een risalerende partij die wordt afgesloten door een trapgevel met natuurstenen frontons. Aan weerszijden hiervan twee smallere gevelpartijen. De hoek tussen de vooruitspringende middenpartij en de terugliggende partij met het trappenhuis wordt opgevuld door een uitbouw voor de bodenkamer, die aan de bovenzijde wordt afgesloten door kantelen. Aan de rechterzijde van deze uitbouw bevindt zich een eenlaags aanbouwtje onder zadeldak, dat waarschijnlijk fungeerde als portiershuisje. De hoofdingang van het gemeentehuis bevindt zich in de middenpartij en is toegankelijk via een brede hardstenen bordestrap, die is voorzien van een gietijzeren balustrade, met op de uiteinden hiervan twee slangenkoppen, ondersteund door sierlijke voluten. De ingang wordt gevormd door een openslaande houten deur met vensters voorzien van een traliwerk. Deze deur heeft een getoogd bovenlicht met een glas-in-loodraam. Boven de ingangspartij, ter hoogte van de bel-etage een balkon, ondersteund door twee zuilen. In de muur van de middenpartij is een drietal ondiepe muurnissen tussen lisenen aangebracht.

In de voorgevel van het gemeentehuis zijn diverse venstervormen toegepast. Aan weerszijden van de middenpartij met trapgevel zijn meerruits schuifvensters met luiken aangebracht. Op de eerste verdieping en bel-etage zijn deze voorzien van boogtrommels, gesierd met geometrische ornamenten en aan de bovenzijde afgesloten door een licht vooruitspringende boog van onbeschilderd metselwerk. Het trappenhuis heeft ter hoogte van de eerste verdieping smalle recht afgesloten vensters, ter hoogte van de bel-etage drie smalle, hoge boogvensters. De middenpartij van de gevel heeft op de eerste verdieping smalle getoogde vensters, op de hoofdverdieping recht afgesloten vensters met boogtrommels en in de top een smal rondboogvenster.

De oostgevel kijkt uit op het park en de vijver. Ook hier een hoge, risalerende middenpartij met trapgevel en twee lagere partijen aan weerszijden hiervan. De in de middenpartij gevestigde kantoren (begane grond) commissiekamer (eerste verdieping) en raadszaal (bel-etage) zijn voorzien van smalle, hoge, getoogde zesdelige kruisvensters, die gekoppeld zijn en aan de bovenzijde gesierd worden door een boogtrommel met decoratief metselwerk. De lagere bouwdelen aan weerszijden hiervan hebben recht gesloten vensters, op de eerste verdieping gekoppeld met natuurstenen stijlen. Op de zuidhoek van deze gevel de toren, waarvan het muurwerk is voorzien van muurnissen en lisenen, waterlijsten en decoratief metselwerk. Aan de bovenzijde wordt de toren afgesloten door een natuurstenen balustrade met ijzeren pironen. In de zuidgevel zijn de muren van de torens voorzien van decoratief metselwerk. Ook hier verschillende venstervormen. In de kleine toren zijn, direct onder de helm een achttal galmaten aangebracht. In de helm vier kleine dakkapellen. Rechts van deze toren een recente aanbouw voor de lift.

De noordgevel heeft evenals de oost- en westgevel een risalerende middenpartij met trapgevel, met hierin muurnissen tussen lisenen. In de partij rechts hiervan meerruits vensters met glas-in-loodramen, boogtrommels met decoratief metselwerk en luiken. Boven de tweelaags partij links hiervan een recentelijk aangebrachte brandtrap. In de meest linkse partij de vensters van de commissiekamer en raadszaal, hoge, gekoppelde segmentboogvormige vensters onder afgeronde strek. Aan de buitenzijde van het gemeentehuis bevindt zich een aantal beelden, die verwijzen naar de ambachten. Zo vinden we op de hoeken van de noordgevel en op de hoeken van de middenpartij in de voorgevel vier terracotta beelden van de Vughtse beeldhouwer Ch. Grips, die een smid, een metselaar, een boer en een herder voorstellen. Tussen de vensters van de raadszaal in de oostgevel is een beeld van Sint Joris aangebracht, vervaardigd door H.W. Valk. Daarnaast vinden we boven de steunberen van de kleine toren in de zuidgevel twee zandstenen beelden, voorstellende een schilddragende leeuw en een zittende figuur. Op het plein aan de voorzijde van het gemeentehuis bevinden zich tenslotte nog twee hardstenen leeuwen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De bijzonder rijke aankleding van het interieur is goed bewaard gebleven. Op de bel-etage vormt de raadszaal het belangrijkste en meest rijk gedecoreerde vertrek. Het heeft een houten gewelf met moer- en kinderbalken, ondersteund door korbelen. De balken zijn beschilderd met geometrische motieven en voorzien van abstract-geometrisch houtsnijwerk. Boven de ingang bevindt zich een houten tribune met een gietijzeren balustrade, waarin siermotieven zijn verwerkt. Langs de gepleisterde wanden zijn fraaie lambriseringen met houtsnijwerk aangebracht. Glas-in-loodraam van Charles Eijck.

Naast de raadszaal de kamer voor het dagelijks bestuur, waarin met name het houten plafond met daarop een houten uurwerk en de lambrisering van belang is. De hal voor de raadszaal heeft een bijzonder rijke aankleding: de vloer van de gang voor de raadszaal bestaat uit groene geglazuurde stenen met koperen inlegwerk. Boven deze gang bakstenen koepelgewelfjes, rustend op pijlers van baksteen met natuurstenen blokken. In de wachtruimte voor de raadszaal een natuurstenen plafond met wapenschilden van de toenmalige burgemeester, enkele Commissarissen der Koningin, de familie Van Beuningen en de architect H.W. Valk. In deze ruimte meubilair met decoratief houtsnijwerk uit 1937.

Het trappenhuis heeft een fraaie houten trap met smeedijzeren hekwerken. Tussen de begane grond en de eerste verdieping is in de wand een geglazuurd terracottareliëf van de beeldhouwer Jacob Maris ingemetseld, voorstellende de Heilige Familie.

Op de eerste verdieping verdienen onder andere de hal, de houten entree en de burgemeesterskamer de aandacht. Ook hier meubilair uit 1937, o.a. een smeedijzeren hanglamp en paraplubak.

Waardering

Het gemeentehuis met park is van algemeen belang. Het gemeentehuis bezit cultuurhistorische waarde, als illustratie van een bestuurlijke ontwikkeling en illustreert het belang van Vught als buitenplaats en kunstenaarsdorp. Het gemeentehuis heeft architectuurhistorische waarden: met name het interieur naar ontwerp van H.W. Valk is een fraai voorbeeld van traditionalisme, waarin een belangrijke plaats werd gegeven aan het werk van lokale ambachtslieden. Het gemeentehuis en de inrichting daarvan vormen een goede illustratie van de visie van het gemeentebestuur en de architect met betrekking tot de eenheid van de kunsten. Het gemeentehuis is tevens van belang vanwege de hierin herkenbare karakteristieke signatuur van de architect H.W. Valk. Voorts is er sprake van een bijzonder rijke decoratie van zowel exterieur als interieur, alsmede van een zeer gevarieerd materiaalgebruik, met een afwisseling van houtwerk, pleisterwerk en schoon metselwerk. Het gemeentehuis bezit ensemblewaarden, door de sterke visuele samenhang tussen bebouwing en parkaanleg. Tenslotte kan gesproken worden van een hoge mate van gaafheid.

Hoofdcategorie

Bestuursgebouwen, rechtsgebouwen en overheidsgebouwen

Subcategorie

Bestuursgebouw en onderdl

Functie

Gemeentehuis